

bilgisayar dünyası

DBASE III İLE VERİ TABANI ÜZERİNE İSLEN YAPABİLEN DİĞER PROGRAMLAR ARASI VERİ TRANSFERİ

A. Nusret Güllü
Elektrik Yüksek Mühendisi

I. Bu yazıda, dBase III (DBASE) ile veri tabanı üzerine değişik işletim kapasitesine sahip paket programlar arası veri transferi incelenecektir. Transfer, iki yönlüdür: DBASE'den diğer programlara (export), diğer programlardan DBASE'e (import) yazı içinde HardStar (HS) keli işletim programının HailHerge (MM) opsiyonu SuperCalc 3 (SC3) ve Symphony entegre paket programının "spreadsheet" opsiyonu BASIC ve PASCAL ele alınacak, izleme kolaylığı açısından adit adı algoritmalar şeklinde verilmiş yöntemlerden söz edilecektir. Yöntemler örnekleme ve kısa programlarla desteklenecektir.

Açıklanacak yöntemler, diğer program paketleri için de uygulanabilmektedir.

II. HSvem

a. Bir DBASE rapor çıktısını HS ile okuyup, üzerinde gerekli değişiklikleri yapabilmek için:

S1. DBASE'de bir rapor hazırlanır.

HODIFY REPRDT DOSYA *

S2. Hazırlanan rapor bir adresin kütüğüne yollanır.

REPORT FORH DOSYA TO TRANSFER.TXT

S3. DBASE'den çıkılır.

OJIT

NOT: DOSYA (.FRH) ve TRANSFER.TXT isteğe bağlı olarak seçilebilecek iki farklı kütük adıdır.

S4. KS çağrılır, (D) uduna girilir.

S5. DENEHE.TXT adıyla bir kütük açılarak, READ (Ctrl-KR) komutuyla TRANSFER.TXT kütüğü okunur.

S6. İstenilen değişiklikler yapılarak, kütük saklanır.

CTRL-KK

b. DBASE'de HH formatında bir veri tabanı oluşturmak için öncelikle AD, FIRMA, ADRES ve ŞEHİR alanlarını içeren bir DBASE kütüğü açılmış olduğu varsayılacaktır.

CREATE ADRESİ

S1. Oluşturulan kütük kullanılır.

USE ADRESİ

S2. Alanlar birbirinden " ile ayrılacak koşuluyla, ADRESİ bilgileri başka bir kütüğe kopyalanır.

COPY TO ADRES2.TXT DELIMITED WITH

S3. Artık İti, ADRES2.TXT kütüğünü okuyabilir.

c. (I-b) bölümünde sözü geçen ADRES2.TXT kütüğünü US ve Ki ile kullanarak tek bir ekrana tekinin yüzlerce farklı adrese yollamak

ve bu adreslere uygun zarflar hazırlanırken kolaydır. Bunun için:
S1. «S (D) uduna girilerek, MEKTUP.«K kütüğü açılır.
S2. Aşağıdaki Metin hazırlanır.

.OP

.DF ADRES.TXT

.RV AD, FIKHA, ADRES, ŞEHİR

&ad1

&firma

(adresi

Hehir&

Sayın &ad&

tarikh

lıza

NOT1: (.) ile başlayan satırlar kelime işletmeye ait kontrolleri içerir ve 1. kolondan itibaren yazılmalıdır.

NOT2: .OP sayfa numarasını atarak yazdırır.

NOT3: .DF kullanılacak kütük tanımlar.

NOT4: .RV tanımlanan kütükten değişkeni okur.

NOT5: !...fc değişkeni belirtir.

«S Ana Nenu'den

S3. HN seçilir, kütük istenildiği zatan MEKTUP.HEK girilir.

S4. FDRES2.TXT kütüğünde kaç adres varsa o kadar tektup arkaya yazılacaktır.

S5. Zarf için, NS (D) »odunda ZARF.MEK kütüğü seçilerek, şu satırlar girilir.

.NTO

.OP

.DF ADRES2.TXT

.RV AD, FIRMA, ADRES, ŞEHİR

Sayın tad1

(adresit

işeniri

PA

NOT1:HT üst tarjinin sıfır'a ayarlanmasını sağlar.

NOT2:PA yeni bir sayfaya geçilmesini sağlayan nokta komutudur.

Si.Bastırır sırasında, ya sayfa aralarında bekleme sorusuna Y (evet) yanıtı verilerek kağıt ve zarf değiştirilir ya da otomatik kağıt besleyici (CUT SHEET FEEDER) kullanılır.

Sitdiye dek anlatılan yöntemler, nektupların bütün adreslere gönderilmesini sağlayacaktır.Eğer varolan adres kütüğünden, belirli bir koşula uyan adreslerin seçilmesi gerekiyorsa aşağıdaki isletier uygulanabilir,Bunun için, DBASE içinde olduğu ve Mektupların yalnızca Ankara'daki adreslere gönderilmek istendiği varsayılmıştır.

S1.USE ADRESİ

S2.COPY TO ADRES2 FOR SFH1R='Ankara' DELIMITED WITH "

S3.(I-b) ve (I-c) deki işlevler uygulanır,

d.Sindi de, daha önce IH için US (N) «odunda oluşturulmuş bir kütük (ADRES2.TXT) olduğunu düşünelim.Bu kütüğü DBASE ile okuyup üzerinde değişiklik yapıp için aşağıdaki isimleri uygulamak yeterli olacaktır.

Si.W için tanımlanmış olan adlar kullanılarak bir kütük oluşturulur;

CREATE ADRESİ

S2.ADRES2.TXT kütüğünün verileri okunur.

APPEND FROM ADRES2.TXT DELIMITED

S3.Sıralamâ, seçne, vb. işlenler yapılır.

S4.Değiştirilen kütük MM formatında saklanır.

COPY TO ADRES2.TXT DELIMITED WITH "

II.'Spread-Sheet" programları

Bu bölümde DBASE ile SC3 ve SYMPHONY arasındaki veri transferi incelenecektir.

a.SC3'ten DBASE'e veri transferi için sırasıyla şu işlemler uygulanır:

S1.SC3 yüklenir, /L ile transfer edilecek kütük yüklenir.

S2.DBASE 'in okuyabilmesi için

/ GLOBAL BORDER SEÇİLİR.

S3./0, (D)isplay, range (transfer edilecek alan verilecektir, (D)isk seçimleriyle verilen alan içindeki veriler, diske/diskete ASCII kütük olarak saklanır.(Bu kütük HS, vb. programlar tarafından da okunabilecektir.)

NOT:Kütüğün CALC3 saklandığını düşünürsek, kütük listesi istendiğinde CALC3.PRN olarak görülür.

S4.SC3'den çıkılıp DBASE yüklenir.

S5.CALC3.PRN kütüğündeki her kolona karşılık gelecek şekilde bir alan içeren DBF kütüğü oluşturulur.

CREATEBASE

NOT:BASE.DBF kütüğündeki alan genişlikleri CALC3.PRN kütüğündeki kolon genişlikleriyle aynı olmalıdır.

S6.USEBASE

S7."System Data Format" (SDF)'ma uygun olarak veriler kopyalanır.

APPEND FROM CALC3.PRN SDF

Artık SC3 kütüğü DBASE'e transfer edilmiştir.Benzeri işlemler ftttiPlan ve SYMPHONY gibi programlara da uygulanabilir.

b.DBASE'den SYMPHONY gibi programlara veri transferi için de "delimit" kullanmak gereklidir.

S1.USE BASE

S2.COPY TO TRANSFER.TXT DELIMITED WITH "

S3.SYMPHONY yüklenir.

S4.SERVICES'te File-Inport-Structured opsiyonu seçilir ve kütük adı yerine TRANSFER.TXT girilir.

S5.Artık DBASE kütüğü SYMPHONY'e transfer edilmiştir.Bütün alanlar görülmesi bile kütük oradadır.Bunun için kolon genişliklerini ayarlamak gereklidir.Bu işlemler tamamlandıktan sonra, kütüğün son sekli saklanmalıdır.

SYMPHONY'den DBASE'e veri transfer işlemi, SC3'e uygulanan yöntemle benzer.DBF kütüğünün başında boş kayıt çıkarsa DELETE ve PACK komutlarıyla silinebilir.

Şimdiye kadar sözü edilen TRANSFER.TXT kütüğü, aynı zamanda BASIC "sequential" kütük olarak da kullanılabilir.

IV. a.DBASE DBF kütüğünü BASIC'e transfer etmek için, BASIC veri kütüğünün "sequential" olduğu düşünülecektir."Random" kütükler ise önce kısa bir BASIC programıyla "sequential" kütüğe çevrilecektir.Çünkü, "random" kütükler, genellikle ikili, sabit uzunlukta, "undelimited", sonunda "carriage.return" ya da "line feed" olmayan kayıtlardan oluştuğu için, DBASE'in bu kütükleri doğrudan okuması bir sorun yaratabilecektir.Bu bölümde DBASE<=>BASIC SEQUENTIAL<=>BASIC RANDOM kütükler arası veri transferi yapabilmek için gerekli yöntemler ile BASIC kütükleri arasındaki transferi sağlayabilecek iki kısa program verilecektir.

DBF kütüğünü BASIC'e transfer etmek için:

S1.USE BASE

S2.COPY TO SEQUENTIAL.DAT DELIMITED WITH "

BASIC'den DBF'e transfer etmek için:

S1.CREATE BASE

NOT:Alanlar ve uzunluklar BASIC kütüğündeki alanlar ve uzunluklar ile uyumlu olmalıdır.

S2.APPEND FROM SEQUENTIAL.DAT DELIMITED

BASIC kütükleri arası transfer için, önce "random" kütüğü "sequential" kütüğe çevirecek programı verelim;

10 ÖPEN, "R", 1, "RANDOM.DAT", UZUNLUK

20 FIELDS 1, UZUNLUK1 AS A1, UZUNLUK2 AS ALAN2, ...

30 ÖPEN "0", 2, "SEQUENTIAL.DAT"

40 FOR KAYITLI TO SONKAYIT

50 A1 =ALAN1 ;A2 =ALAN2 ;...

60HR1TE 2, A1, A2, ...

70 NEXT

80CLOSE:END

'sequentiaT' kütüğü "randoi" kütüğe transfer etmek için ise şu program yeterli olacaktır:

```
10 ÖPEN "R", 1, "RANDOH.DAT", UZUNLUK
20 FIELD 1, UZUNLUK1 AS A1 , UZUNLUK2 AS A2
30 ÖPEN "O", 2, "SEQUENTL.DAT"
40 FÜR KAYITM TO SONKAYT
50 IF EOF(f) THEN 100
60 »PUT 2 A1 , A2
70 LSET ALAN1 =a1 :LSET ALAN2 «A2
80 PUT 1, KAYIR
90 NHT
100 CLOSEEND
```

Bu programlarda UZUNLUK ve ALANlar kullanılı atacağına göre tanımlanıp, değiştirilecektir. Ayrıca, SONKAYT değişkeninde kullanıcı tarafından bilinmelidir.

BASICde kütük açu, okuma ve yazma işlemleri için kullanılan kılavuzlarına bakılmalıdır.

V. Son olarak, DBASE ve PASCAL arası veri transferi incelenecektir. Bunun için, okuyucunun DBASE ile program yazmayı bildiği varsayılmıştır.

ADRSEIDBF tütüğündeki bilgilerin PASC DAT kütüğüne aktarılmasını sağlamak için, önce aşağıdaki program koşulmalıdır.

```
SELECT1
USE ADRESİ
SELECT2
USEPASC.DAT
SELECT 1
DO MHILE .NOT. EOF 0
SELECT 2
APPENDBLANK
STORE TRIH(AD)+', '+...+TRIHTEU TO KAYIT
DO MHILE LENIKAYITKUZUNLUK
STOREKAYIT+" TO KAYIT
ENDDO
REPLACE ALAN NITH KAYIT
SELECT 1
SKIP
ENDDO
CLOSE DATABASES
```

Daha sonra şu işlemler uygulanmalıdır:

```
S1.USE PASC.DAT
S2.COPY TO PASC.DAT SDF
```

Böylece ADRESİ kütüğü, PASC DAT kütüğü aracılığı ile PASC DAT kütüğüne transfer edilmiş olacaktır.

Benzeri çalışmalar, diğer programlama dilleri ve uygulamaları için de yapılabilir.

